

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
РеВ 482/2019
18.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Бусарац адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Јасмина Николић адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права и измене судске одлуке, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 425/18 од 12.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 18.04.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 425/18 од 12.09.2018. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 579/17 од 28.05.2018. године, ставом првим изреке, тужена ББ из ... делимично је лишена родитељског права у домену давања сагласности за путовање у иностранство малолетног ВВ из ... у пратњи оца - тужиоца АА до стицања пунолетства, што је тужена дужна трпети у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом извршења. Ставом другим изреке, измењена је правноснажна пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године у делу трећег става изреке и уређен начин остваривања личног контакта малолетног ВВ са оцем АА тако што ће тужилац преузимати и враћати малолетног ВВ у домаћинство мајке сваког уторка и четвртка у интервалу од 17 часова до 20 часова, првог, трећег и петог викенда у месецу (када месец има пети викенд) почев од петка у 17 часова до недеље у 20 часова, наизменично за сваки рођендан малолетног детета, први наилазећи у домаћинству оца, у трајању од 10 дана за време зимског распуста и 20 дана за време летњег распуста: по 10 дана у континуитету. Ставом трећим изреке одлучено је да у преосталом делу пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 1373/12 од 10.04.2013. године остаје неизмењена. Ставом четвртим изреке, обавезана је

тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 79.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 425/18 од 12.09.2018. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 579/17 од 28.05.2018. године, у првом, другом и четвртом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 1373/13 од 10.03.2013. године уређен је начин одржавања личних односа малолетног ВВ, рођеног ... године и тужиоца. Од доношења наведене пресуде лични односи малолетног детета и тужиоца остваривали су се у складу са правноснажном судском одлуком. Тужена је одбила да изда сагласност за путовање малолетног детета са тужиоцем на летовање у ..., током августа месеца 2017. године. По извештају органа старатељства, дете се налази у средишту конфликтних односа његових родитеља и себе доживљава као узрок њихових свађа, па зато реагује у складу са осећањима, првенствено мајке, услед чега показује емотивну нестабилност - губитак расположења, потиштеност и тугу, а када говори о разлозима негативног мишљења о оцу употребљава личну заменицу „ми“ мислећи при том на себе, мајку и бабу по мајци (са којима живи). Уочено је постојање елемента који указују да се дете, мајчиним поступцима, отуђује од оца јер говори да га се плаши али без описивања ситуације и контекста у којем се тај страх јавља, што тужена не прихвата нити види проблем у ставовима детета и страховима детета од одвајања од ње (чак и када су везани за одлазак на екскурзију са вршњацима). Тужилац испољава високу мотивисаност да са дететом проводи више времена, увиђа претерану везаност детета са мајком и сматра да би дете требало да има детињство испуњено дружењем са вршњацима и да са њим може да иде на летовање, као што то чини са мајком. Орган старатељства је предложио да се, у циљу превазилажења презаштитничког става мајке и претеране везаности детета са њом, измени раније донета одлука о одржавању личних односа тако што ће се проширити време које ће дете

проводити са оцем, и дао мишљење које је у интересу детета да са оцем одлази на летовање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 82. став 1. Породичног закона прописано је да родитељ који несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права. Смисао родитељског права предвиђен је чланом 67. наведеног закона, којим је прописано да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

У конкретном случају, тужена је одбила давање сагласности за путовање детета са тужиоцем на летовање у ..., током седам дана у августу месецу 2017. године - за време које је дете, у складу са правноснажном судском одлуком, требало да проведе са оцем када је на летњем распусту. Разлози које тужена у вези с тим наводи нису прихватљиви, јер не постоје докази да тужилац има психичких проблема - у списима постоји извештај неуропсихијатра од 13.07.2007. године да је тужилац свестан, исправно оријентисан у свим правцима и да актуелно не продукује било какве психопатолошке феномене, нити је тужена доказала постојање чињеница које би указивале на досадашње понашање тужиоца услед којег је код ње изазван оправдани страх за безбедност детета. Због непостојања оправданих разлога за ускраћивање сагласности да дете део распуста, који по правноснажној одлуци суда проводи са оцем искористи за летовање, нижестепени судови су извели правилан закључак о несавесном вршењу родитељског права и основаности тужбеног захтева да се тужена у том погледу делимично лиши родитељског права.

Ценећи најбољи интерес детета, у складу са чланом 6. став 1. Породичног закона, нижестепени судови су на основу стручног мишљења органа старатељства, прибављеног у смислу члана 270. истог закона, правилно одлучили и о измени начина одржавања личних односа детета и тужиоца. Измењени начин одржавања личних односа подразумева учесталије контакте детета и оца и продужење времена које ће заједно проводити, оправдава потреба да се превазиђе презаштитнички став мајке - тужене и претерана везаност детета за њу која је установљена у поступку давања стручног мишљења органа старатељства на основу обављених разговора са свим учесницима тог поступка (дететом и његовим родитељима).

Изјављеном ревизијом, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се оспорава правилност примењеног материјалног права.

Тужена неосновано оспорава стручно мишљење органа старатељства на којем је заснована одлука у овом спору тврдњом да је дато мимо свих правила и на њену штету због примедби које је имала на рад тог органа. Примедбе тужене

биле су предмет разматрања надлежног министарства које врши надзор над радом органа старатељства, које је утврдило да је поступање органа старатељства у досадашњем раду било у складу са законом и уз поштовање процедуре и стандарда стручног рада. Учесталост контаката детета и тужиоца превише се не разликује од раније донете судске одлуке, јер је до сада дете проводило током месеца укупно четири дана са оцем (по један дан у сваком викенду), а сада ће проводити са тужиоцем од 4 до 6 дана месечно (по два дана у викенду) и још један радни дан у недељи (четвртак) у трајању од два сата. Стога тужена неосновано тврди да ће дете сваки други дан у месецу проводити са оцем и да ће то негативно утицати на његов психофизички развој јер неће знати где му се налази дом. Погрешан је тужиљин доживљај судске одлуке као казне за љубав и безграничну посвећеност детету, јер се емотивни однос мајке и детета овом одлуком не доводи у питање, али овакав став тужиље по оцени Врховног касационог суда такође указује на њен презаштитнички став и неразумевање улоге оца у даљем одрастању њиховог детета.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153, 154. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је на основу чланова 153. став 1, 154. и 165. став 1. ЗПП. Тужена није успела у поступку по ревизији па зато нема право на накнаду трошкова тог поступка, а трошкови тужиоца за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били неопходни за вођење ове парнице.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић